

22112232

DUTCH B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
NÉERLANDAIS B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
NEERLANDÉS B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Friday 13 May 2011 (afternoon)
Vendredi 13 mai 2011 (après-midi)
Viernes 13 de mayo de 2011 (tarde)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1.
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'Épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la Prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

Blank page
Page vierge
Página en blanco

TEKST A

WINKEL MAG SELECTEREN OP LEEFTIJD

AMSTERDAM — Supermarkten mogen bij het aannemen van personeel best selecteren op leeftijd. Dat blijkt uit een uitspraak die de Commissie Gelijke Behandeling donderdag deed. De winkeliers moeten dan wel kunnen aantonen dat het een startersfunctie betreft. Ook mag de winkel niet voornemens zijn de jongere na drie tijdelijke arbeidscontracten weer te ontslaan.

De commissie deed de uitspraak in een zaak die Güven Erkaslan (23) tegen AH to Go¹ had aangespannen. Vorig jaar informeerde de student hbo-rechten naar een bijbaantje bij een filiaal van de winkelketen op station Nijmegen. Op de winkelruit hing een poster waarop om personeel werd gevraagd. Maar de destijds 22-jarige student kreeg te horen dat hij te oud was. De filiaalmanager zei Erkaslan dat de winkel met het oog op de personele kosten geen mensen van boven de 20 jaar aannam. Erkaslan liet het er niet bij zitten. De student meende dat er sprake was van leeftijdsdiscriminatie. Dat is illegaal in Nederland. De Commissie Gelijke Behandeling stelde de student in het gelijk, omdat op de poster niet vermeld stond dat het een startersfunctie betrof.

Volgens zowel FNV Bondgenoten als CNV Jongeren² is de zaak van Erkaslan geen uitzondering. Arie van der Pijl van FNV Bondgenoten zegt dagelijks klachten te krijgen van jongeren die na drie tijdelijke contracten bij supermarkten ontslagen worden. Zij geven er volgens de vakbondsman de voorkeur aan goedkope 15-jarigen aan te nemen. Na drie jaarcontracten, tegen de tijd dat de jongeren recht hebben op een hoger uurloon, krijgen ze geen nieuw contract meer. “Ik hoor van filiaalmanagers dat dit beleid is van de hoofdkantoren”, zegt Van der Pijl. “Helaas willen de filiaalhouders dit nooit met naam en toenaam bevestigen, omdat ze dan zelf hun baan kunnen kwijtraken.” Een woordvoerder van de supermarktbranche spreekt de beschuldigingen van Van der Pijl tegen.

“Toch hoef je maar een supermarkt binnen te lopen om te zien dat het waar is”, zegt hoogleraar arbeidsrecht aan de Universiteit van Amsterdam Evert Verhulp. “Maar het is heel moeilijk te bewijzen. Wettelijk is het toegestaan personeel drie tijdelijke contracten aan te bieden. En bij de selectie kan een filiaalmanager altijd zeggen dat een 15-jarige geschikter is voor de baan dan een 20-jarige. Zolang hij dat maar niet als reden noemt.”

Voorlopig zullen de schappen in de supermarkten dus nog wel gevuld worden door scholieren. “Zeker zolang er niemand naar de rechter stapt”, zegt Verhulp. En dat lijkt hem niet zo waarschijnlijk. “De meeste vakkenvullers hebben als ze 18 zijn betere perspectieven op de arbeidsmarkt dan in de supermarkt te blijven werken. Dus waarom zou je naar de rechter stappen voor iets dat je niet eens wilt, namelijk vakkenvuller blijven?”

Sander Heijne, www.volkskrant.nl, Nederland (2010)

¹ AH to Go: Nederlandse supermarktketen

² FNV Bondgenoten en CNV Jongeren: vakbonden

TEKST B

THUIS IS WAAR JE SOEP KOOKT

BRUSSEL – KONINKLIJK MUSEUM TOONT KUNST VAN ASIELZOEKERS EN DAKLOZEN

Naar de Koninklijke Musea komen de bezoekers gewoonlijk om schatten van de Inca's of de oude Egyptenaren te bewonderen. Vandaag start een tentoonstelling waar asielzoekers, daklozen en expats tonen wat “thuis” voor hen betekent. De tentoonstelling *Home and away* moet veruit de vreemdste uitstalling zijn die het museum ooit op bezoek kreeg. Je ziet er zowel schilderijen, foto's, als een Arafatsjaal, een doodskest en een keukenmixer. Al die stukken drukken uit wat “thuis” inhoudt voor de eigenaars of de makers ervan.

Ann van de Vyvere, de kunstenares die het project organiseerde, werkte samen met Globe Aroma, een organisatie die zich voor artistieke uitwisseling inzet en speciale aandacht heeft voor kunstenaars die in ons land aanspoelen. Dat zijn er nogal wat. “Kunstenaars worden vaak gevisieerd¹ in totalitaire regimes”, zegt Els Rochette, de directrice van Globe Aroma. “We hebben in ons atelier in Brussel al kunstenaars uit meer dan dertig landen ontvangen: muzikanten uit Guinee, cartoonisten uit Iran, een beeldhouwer uit Kameroen... Elke maand komen er toch wel vier of vijf.”

Het grote probleem van de gevluchte kunstenaars is volgens Rochette dat ze hier alleen staan. Ze kennen niemand, sommigen spreken niet eens Frans of Engels. Globe Aroma biedt hen een atelier en brengt hen in contact met andere kunstenaars en culturele organisaties. Zo krijgen ze de kans een netwerk op te bouwen. Sommigen vinden de weg naar tentoonstellingen.

Aisha

Een van de deelnemers is Aisha Riaz (32), een Pakistaanse fotografe, die al vier jaar in Brussel woont en nog steeds op papieren wacht. Ze heeft in Pakistan een fotografie-opleiding gekregen. “In Lahore is het nog niet vanzelfsprekend dat vrouwen zich als fotograaf vestigen”, zegt ze. “Dat is hier natuurlijk anders. Ik fotografeer hier veel op straat, in het milieu van de daklozen en *sans-papiers*², en die doen daar niet moeilijk over. Ik heb ook een reeks foto's gemaakt over vuilnisbakken. De inhoud van een vuilnisbak zegt veel over de bewoners van een huis. Ook daarvoor heb ik medewerking gekregen van mensen die het een goed idee vonden, al waren anderen er vierkant tegen.”

Een andere deelnemer, Jean-Marie Semanda, heeft een doodskest die hem altijd vergezelt. Semanda is een uit Rwanda gevluchte kunstenaar. Hij maakt houten beelden. In Europa zwierf hij heel wat rond. Overal neemt hij zijn door hemzelf versierde doodskest mee. Zijn grote vrees is om in het buitenland te sterven en niet fatsoenlijk begraven te worden. De aanblik van zijn doodskest geeft hem innerlijke vrede. Een negentienjarige Palestijn toont als zijn dierbaarste bezit een Arafatsjaal. Een kunstenaar uit Kameroen heeft het masker en het hemd van zijn vader tentoongesteld.

Net als voor de meeste anderen is *Home and away* de [– X –] tentoonstelling waar Aisha exposeert. [– 17 –] is dit niet in de eerste plaats een kunsttentoonstelling. [– 18 –] deelnemers tonen een kunstwerk, anderen brachten gewoon een waardevol voorwerp mee. “[– 19 –] mens is gehecht aan één of enkele stukken die hem helpen om zich ergens thuis te voelen”, zegt van de Vyvere. Een expat die voor haar beroep tussen verschillende landen pendelt, bracht de keukenmixer mee die haar [– 20 –] vergezelt. Thuis is voor haar de plaats waar je soep kookt.

Jan Van Hove, www.standaard.be, België (2010)

---

¹ gevisieerd: bekritiseerd

² *sans-papiers*: mensen die niet over geldige verblijfsdocumenten beschikken

TEKST C

- 5 ❶ Simcha was de kleinste van de jongens. Zijn naam, die in het Hebreeuws “vreugde” betekent, leek nauwelijks op hem van toepassing. Wanneer zijn broertjes luidruchtig de clown uithingen, keek Simcha stil en gereserveerd toe. Avrom en Dov hadden weelderige krullen, met oorlokken die als zwarte accolades hun olijfkleurige wangen omlijstten. Het haar van Simcha was vaalrood en zo dun dat de schedel er doorheen schemerde, alsof hij in zijn kleuterjaren al kalend was. Zijn zijlokken hingen sluik omlaag langs zijn vlekkerige gezicht.
- 10 ❷ Ik hield onmiddellijk van hem, zodra zijn moeder hem tevoorschijn trok uit de fauteuil van grijs velours waarin hij bij onze eerste kennismaking was weggedoken. “Dit is Simcha”, sprak ze, terwijl ze hem naar voren schoof. “Hij is al bijna vier jaar en hij plast nog in zijn broek.”
- 15 ❸ Simcha was inderdaad nog niet zindelijk, maar ik vond het geen bezwaar hem te verschonen. Meestal raakte hij doorweekt tot op zijn arba kanfot, het gebedshemd met franje dat orthodoxe jongens onder hun bovenkleding dragen vanaf het moment dat ze de taal genoeg beheersen om een gebed te zeggen. De natte kleren waren stroef, maar Simcha onderwierp zich kalm aan mijn onhandige gesjor. Zijn broertjes noemden hem misprijzend “zure haring”, vanwege de urinelucht die door geen zeep meer uit zijn kleding kon worden gewassen.
- 20 ❹ Wanneer ik de wandelwagen met de tweeling aan boord naar het park duwde, hield ik één hand vrij. Aan deze hand stapte Simcha met me mee. Ik richtte me tot hem in het Jiddisch, omdat hij me in geen andere taal verstond. Zelden zei hij iets terug. Gedurende onze tocht zag hij niet naar me op. Hij keek recht vooruit. Met een verheven ernst nam hij de dingen in zich op. Zijn kleine hoofd onder de pet werd er zwaar van.
- 25 ❺ Maar bereikten wij eenmaal de parkvijver, dan maakte zich een grote blijdschap van hem meester. “Eendjes”, zei hij met klem en hij liet mijn hand los. Gewichtloos danste hij langs de rand van het water. Hij raakte vooral uitgelaten bij het zien van een eend die als een tuimelaar kopje onder ging. Schaterend wees hij naar de gekrulde staartveren aan het achterlijf, dat loodrecht uit het water omhoogstak. Zijn smalle lippen verdwaalden in zijn gezicht. Ik zette de kinderwagen op de rem en ging zitten op een van de banken langs het pad. Daar wachtte ik tot hij, zichzelf vergetend, bij me kwam om zijn hoofd in mijn armen te duwen. Voor mij was hij de liefste en de mooiste.
- 30

Carl Friedman, *Twee koffers vol*, Nederland (1993)

TEKST D

SUSKE EN WISKE GAAN DIGITAAL

Computerspellen brengen superhelden voort. Wie nog nooit van Mario, Sonic the Hedgehog, Earthworm Jim of Lara Croft heeft gehoord, mag zich een digibeet noemen. Ook "onze eigen" Suske en Wiske proberen een plaats te veroveren op de snel groeiende markt van computerspellen.

De *Roekeloze Ruimtereis* wordt aanbevolen als een megaspannend avonturenspeel. De cd-rom bevat echter een ouderwets platformspel en een behendigheidsspel dat niet kan concurreren met wat er de laatste tijd in dit genre is uitgekomen. Alleen een toegewijde fan van Suske, Wiske, Lambiek en hun vrienden zullen deze spelletjes lang kunnen boeien. Dat bedacht de uitgever achteraf ook, want in het nieuwe Suske en Wiske clubblad staat een code waarmee je een niveau kunt overslaan.

Verder op deze cd-rom een zeven-verschillen-speurtocht, waarbij je op twee schijnbaar identieke plaatjes binnen een bepaalde tijd zeven verschillen moet opsporen, een brave biografie van Willy Vandersteen, de bedenker van de strip, en een educatieve "ruimtewebsite" met wetenswaardigheden over het heelal.

Deze spelonderdelen, die weinig samenhang vertonen, zijn geplaatst in een onduidelijke ruimte, deels huiskamer, deels werkplaats/laboratorium, waarin schijnbaar doelloos robots zweven die bekend zijn uit oudere verhalen. Misschien is de *Roekeloze Ruimtereis* interessant voor stripfans of sterrenkijkers, maar als computerspel is het fantasieloos, oubollig en gedateerd.

Dichter bij de sfeer van het stripverhaal blijft de vermakelijke cd-rom *Stripmaker*, waarmee eenvoudig een eigen – kort of lang – avontuur met Suske en Wiske in kleur kan worden gemaakt. Op een (of meer) pagina('s) van vier stripstroken kan elke strook in meerdere vakjes worden verdeeld. Daarna kan per vakje een tekening worden samengesteld, waarvoor meer dan 700 tekeningen beschikbaar zijn van Suske en Wiske, tante Sidonia, Lambiek, Jerom en andere bekende figuren. Bovendien is er een ruime keus uit landschappen, voertuigen, straattaferelen, interieurs en voorwerpen. Alle afbeeldingen kunnen als onderdeel van een plaatje worden gecombineerd. Ook is het mogelijk tekeningen te vergroten, te verkleinen of te spiegelen.

Stimulerend is de mogelijkheid om tekstballonnen toe te voegen, waarin dialogen kunnen worden getikt. De liefhebber die zich niet verliest in te veel details per plaatje kan met *Stripmaker* een "origineel" verhaal maken in de tekenstijl van Willy Vandersteen.

www.nrc.nl, Nederland (2010)